

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

Apskričių valstybinėms mokesčių
inspekcijoms

Nr.

DĖL PARAMOS TEIKIMO FIZINIAMS ASMENIMS, DALYVAUJANTIEMS LIKVIDUOJANT EKSTREMALIAJĄ SITUACIJĄ IR ŠALINANT JOS PADARINIUS

Paaiškiname dėl teikiamos paramos fiziniams asmenims, tiesiogiai dalyvaujantiems likviduojant ekstremaliąją situaciją ir šalinant jos padarinius, bei duomenų apie šią suteiktą paramą teikimo.

Kokie fiziniai asmenys ir kokiais atvejais gali būti paramos gavėjais?

Pagal LPI¹ 7 straipsnio 2¹ dalį paramos gavėjais gali būti fiziniai asmenys, kurie Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir atvejais tiesiogiai dalyvauja likviduojant ekstremaliąją situaciją ir šalinant jos padarinius.

Pažymėtina, kad atvejai, kada fiziniai asmenys tampa paramos gavėjais ir paramos skyrimo šiems asmenims tvarka ir sąlygos yra nustatytos Apraše².

Pagal Aprašo nuostatas, fiziniai asmenys tampa paramos gavėjais ir įgyja teisę gauti paramą, kai jie atlieka juridinių asmenų, kurie Civilinės saugos įstatymo nustatyta tvarka vykdo ekstremaliosios situacijos likvidavimo ir jos padarinių šalinimo darbus (**toliau - juridiniai asmenys**), jiems pavestas (kai fiziniai asmenys yra to juridinio asmens darbuotojai) arba su tais juridiniais asmenimis Savanoriškos veiklos įstatymo nustatyta tvarka suderintas (kai fiziniai asmenys yra savanoriai) darbams vykdyti būtinas funkcijas (**toliau - fiziniai asmenys**).

Pagal CSJ³ civilinės saugos sistemos pajėgoms priskiriamos:

- 1) priešgaisrinės gelbėjimo pajėgos;
- 2) policijos pajėgos;
- 3) Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos pajėgos;
- 4) Lietuvos nacionalinei sveikatos sistemai priklausančių asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų pajėgos, teikiančios sveikatos priežiūros paslaugas įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu;
- 5) Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos pajėgos;
- 6) Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos pajėgos;
- 7) avarinių tarnybų, atliekančių neatidėliotinus darbus, pajėgos;
- 8) ūkio subjekto pajėgos;
- 9) parengtų savanorių ir asociacijų pajėgos.

Pagal minėtas nuostatas paramą gali gauti fiziniai asmenys, t. y. aukščiau CSJ nustatytų juridinių asmenų bei kitų ūkio subjektų, pavyzdžiui viešųjų įstaigų, asociacijų ir pan., Vyriausybės

¹ Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo (toliau - LPI);

² Atvejų, kada fiziniai asmenys gali būti Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo 4 straipsnio 3 dalies 2 punkte nustatyto paramos dalyko gavėjais, ir paramos teikimo šiems gavėjams tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2021 m. vasario 22 d. įsakymu Nr. 1K-53 „Dėl Atvejų, kada fiziniai asmenys gali būti Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo 4 straipsnio 3 dalies 2 punkte nustatyto paramos dalyko gavėjais, ir paramos teikimo šiems gavėjams tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau - Aprašas);

³ Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymą (toliau - CSJ);

ar jos įgaliotos institucijos įpareigotų CSĮ nustatyta tvarka vykdyti ekstremaliosios situacijos likvidavimo ir jos padarinių šalinimo darbus, **darbuotojai ir / arba savanoriai**, kurie ir laikomi paramos gavėjais, o šie juridiniai asmenys, CSĮ nustatyta tvarka vykdytys ekstremaliosios situacijos likvidavimo ir jos padarinių šalinimo darbus, yra tik iš paramos teikėjų gautų piniginių lėšų paskirstytojai ir jiems šios gautos piniginės lėšos nelaikomos parama pagal LPĮ.

Kokia tvarka ir terminais juridiniai asmenys, paskirstę ir išmokėję fiziniams asmenims pinigines lėšas, turi pateikti duomenis mokesčių administratoriui apie tai, kokia paramos teikėjo lėšų suma išmokėta konkrečiam fiziniam asmeniui?

Pagal Tvarkos aprašo⁴ nuostatas, pinigines lėšas, paramos teikėjai perveda į juridinių asmenų specialiai tam tikslui atidarytas sąskaitas kredito, mokėjimo ir (ar) elektroninių pinigų įstaigoje.

Paramos teikėjai turi teisę nurodyti, kokias konkrečias funkcijas atliekančius fizinius asmenis nori paremti: gydytojus, slaugytojus, savanorius, gelbėtojus ir pan. Lėšos gali būti priimanamos iki darbų vykdymo pabaigos. Jeigu lėšos pervedamos pasibaigus darbų vykdymui arba paramos teikėjas nurodo, kad nori paremti darbams vykdyti nebūtinai funkcijas atliekančius asmenis, juridinis asmuo privalo nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 7 darbo dienas, lėšas gražinti. Jeigu paskirsčius lėšas ir pasibaigus darbams lieka nepaskirstytas lėšų likutis, juridinis asmuo gražina lėšų likutį jas pervedusiems paramos teikėjams ne vėliau kaip kitą kalendorinį mėnesį, einantį po to kalendorinio mėnesio, kurį buvo baigti darbai.

Juridiniai asmenys pagal Apraše nustatytas konkrečias sąlygas, terminus ir reikalavimus šias iš paramos teikėjų gautas pinigines lėšas paskirsto fiziniams asmenims, **jų su funkcijų atlikimu susijusioms išlaidoms kompensuoti**⁵ ir perveda į jų nurodytas sąskaitas.

Juridiniai asmenys, per kalendorinius metus Aprašo nustatyta tvarka išmokėję iš paramos teikėjų gautas pinigines lėšas fiziniams asmenims, t. y. savo darbuotojams ir / ar savanoriams, iki kitų kalendorinių metų gegužės 15 dienos pateikia mokesčių administratoriui duomenis apie iš kiekvieno paramos teikėjo gautų piniginių lėšų išmokėjimą per kalendorinius metus konkrečioms fiziniams asmenims **PRC913 formoje**⁶.

Todėl juridiniai asmenys duomenis apie per 2021 metus išmokėtas iš paramos teikėjų gautas pinigines lėšas fiziniams asmenims privalėjo pateikti PRC913 formoje, kuri mokesčių administratoriui pateikiama iki 2022 m. gegužės 15 d.

Juridiniai asmenys PRC913 formoje teikia duomenis apie konkrečioms fiziniams asmenims per kalendorinius metus išmokėtas pinigines lėšas, gautas pagal kiekvieną paramos teikėją, t. y. kiekvienam paramos teikėjui yra užpildomas atskiras PRC913 formos priedas, kuriame yra nurodoma informacija apie iš šio paramos teikėjo gautų piniginių lėšų išmokėjimą per kalendorinius metus konkrečioms fiziniams asmenims.

Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Aprašo nuostatas tik piniginės lėšos, kuriomis paramos teikėjai remia fizinius asmenis, turi būti pervedamos ir paskirstomos per juridinius asmenis, o paramos teikėjų parama materialinėmis vertybėmis bei paslaugomis yra tiesiogiai suteikiama fiziniams asmenims juridinių asmenų nustatytose vietose ir nustatytu laiku. Šių duomenų juridiniai asmenys PRC913 formoje nedeklaruoja.

Pavyzdžiui, viešoji įstaiga, ligoninė, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos įpareigota, CSĮ nustatyta tvarka, vykdyti ekstremaliosios situacijos likvidavimo ir jos padarinių šalinimo darbus,

⁴ Juridinių asmenų duomenų apie iš kiekvieno paramos teikėjo gautų piniginių lėšų išmokėjimą fiziniams asmenims pateikimo paramos teikėjams ir mokesčių administratoriui tvarkos apraše, patvirtintame Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2021 m. balandžio 13 d. įsakymu Nr. VA - 27 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2016 m. lapkričio 21 d. įsakymo Nr. VA-137 „Dėl Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ (toliau - Tvarkos aprašas);

⁵ taikant Savanoriškos veiklos išlaidų kompensavimo sąlygų ir tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2011 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. A1-330 „Dėl Savanoriškos veiklos išlaidų kompensavimo sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“, nuostatas;

⁶ Juridinių asmenų duomenų apie iš kiekvieno paramos teikėjo gautų piniginių lėšų išmokėjimą fiziniams asmenims PRC913 formoje, patvirtintoje Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2021 m. balandžio 13 d. įsakymu Nr. VA - 28 „Dėl Juridinių asmenų duomenų apie iš kiekvieno paramos teikėjo gautų piniginių lėšų išmokėjimą fiziniams asmenims PRC913 formos bei jos užpildymo taisyklių patvirtinimo“ (toliau - PRC913 forma);

gavo iš paramos teikėjų piniginių lėšų šias funkcijas vykdančiams gydytojams ir / ar savanoriams paremti. Šiuo atveju, viešoji įstaiga per kalendorinius metus Aprašo nustatyta tvarka išmokėjusi iš paramos teikėjų gautas pinigines lėšas medikams ir /ar savanoriams, iki kitų kalendorinių metų gegužės 15 d. turi pateikti mokesčių administratoriui duomenis apie iš kiekvieno paramos teikėjo gautų piniginių lėšų išmokėjimą per kalendorinius metus konkrečioms fiziniams asmenims **PRC913 formoje**. Pažymėtina, kad viešosios įstaigos iš paramos teikėjų gautos pinigines lėšas, kurios yra skirtos pagal Aprašą paskirstyti darbuotojams ir / ar savanoriams, nelaikomos šios viešosios įstaigos gauta parama ir, atitinkamai, jų gavimo faktas nedeklaruojamas Paramos gavimo ir panaudojimo metinės ataskaitos FR0478 formoje⁷, nes paramos gavėjai yra ligininėje dirbantys darbuotojai ir / ar savanoriai.

Atkreiptinas dėmesys, kad ataskaitos FR0478 formoje yra teikiami tik pelno nesiekiančių vienetų duomenys apie jų pačių, kaip paramos gavėjų, turinčių paramos gavėjo statusą, pagal LPĮ gautą paramą ir jos panaudojimą. Todėl, jeigu įpareigojimo iš Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos vykdyti ekstremaliosios situacijos likvidavimo ir jos padarinių šalinimo darbus nėra, tai teisės gauti ir skirstyti paramą savo darbuotojams ir / ar savanoriams taip pat nėra. Tokiu atveju, viešoji įstaiga pagal LPĮ nuostatas turi teisę pati, kaip paramos gavėja, iš paramos teikėjų gauti paramą savo įstatuose nustatytiems visuomenei naudingiems tikslams įgyvendinti. Šiuo atveju gautą paramą viešoji įstaiga naudoja savo visuomenei naudingai veiklai vykdyti, t. y. darbuotojų atlyginimams, tam tikrų darbo priemonių įsigijimui, Ukrainos rėmimui ir pan. bei šios paramos gavimo ir jos panaudojimo duomenis pateikia ataskaitos FR0478 formoje. Atkreiptinas dėmesys, kad nuo darbuotojams apskaičiuoto darbo užmokesčio turi būti sumokami mokesčiai.

Kokia tvarka ir terminais juridiniai asmenys, paskirstę ir išmokėję fiziniams asmenims pinigines lėšas, turi pateikti duomenis paramos teikėjams apie tai, kokia paramos teikėjo lėšų suma išmokėta konkrečiam fiziniam asmeniui?

Pažymėtina, kad Tvarkos apraše⁸ yra reglamentuota, kad juridiniai asmenys per darbų vykdymo kalendorinį mėnesį išmokėję iš paramos teikėjų gautas pinigines lėšas fiziniams asmenims, privalo nedelsdami, t. y. ne vėliau kaip per kitą po jo einantį kalendorinį mėnesį, paramos teikėjui tarpusavio nustatyta forma ir sąlygomis pateikti duomenis apie tai, kokia paramos teikėjo lėšų suma per tą kalendorinį mėnesį išmokėta konkrečiam fiziniam asmeniui.

Atkreiptinas dėmesys, kad juridiniams asmenims pateikti duomenis paramos teikėjams - fiziniams asmenims, prievolė Apraše nenumatyta.

Ar paramos teikėjai turi mokesčių administratoriui pateikti duomenis apie fiziniams asmenims suteiktą paramą?

Atkreiptinas dėmesys, kad paramos teikėjai gali būti juridiniai ir fiziniai asmenys. Fiziniai asmenys jokių ataskaitų apie suteiktą paramą neteikia.

Paramos teikėjai, pelno siekiantys vienetai duomenis apie fiziniams asmenims suteiktą paramą, pasibaigus kalendoriniams metams, iki kitų kalendorinių metų gegužės 15 d. mokesčių administratoriui privalo pateikti bendromis sumomis Paramos teikimo metinės ataskaitos FR0477 formoje (II dalyje). Šioje dalyje įrašoma visa paramos teikėjo per juridinius asmenis pagal CSĮ fiziniams asmenims, dalyvaujantiems likviduojant ekstremaliąją situaciją ir šalinant jos padarinius, kalendoriniais metais išmokėta piniginių lėšų suma, t. y. piniginių lėšų suma, kurią iš paramos teikėjo gavę juridiniai asmenys pagal CSĮ kalendoriniais metais išmokėjo fiziniams asmenims. Taip pat paramos teikėjo tiesiogiai, t. y. ne per juridinius asmenis, fiziniams asmenims, dalyvaujantiems likviduojant ekstremaliąją situaciją ir šalinant jos padarinius, paslaugomis bei materialinėmis vertybėmis suteiktos paramos bendros sumos.

Jeigu paramos teikėjai yra pelno nesiekiantys vienetai, tai, atitinkamai, duomenis apie fiziniams asmenims suteiktą paramą bendromis sumomis pateikia Paramos gavimo ir panaudojimo

⁷ patvirtintoje Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2003 m. balandžio 10 d. įsakymu Nr. V-103 „Dėl Paramos teikimo metinės ataskaitos FR0477 formos, Paramos gavimo ir panaudojimo metinės ataskaitos FR0478 formos ir jų užpildymo taisyklių patvirtinimo“;

⁸ Juridinių asmenų duomenų apie iš kiekvieno paramos teikėjo gautų piniginių lėšų išmokėjimą fiziniams asmenims pateikimo paramos teikėjams ir mokesčių administratoriui tvarkos apraše, patvirtintame Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2021 m. balandžio 13 d. įsakymu Nr. VA - 27 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2016 m. lapkričio 21 d. įsakymo Nr. VA-137 „Dėl Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ (toliau - Tvarkos aprašas);

metinės ataskaitos FR0478 formoje (iš paramos lėšų - 24A laukelyje, o iš nuosavų lėšų pateikiami 28A-28C laukeliuose).

Ar fiziniai asmenys (paramos gavėjai) turi mokesčių administratoriui pateikti duomenis apie gautą paramą?

Pažymėtina, kad paramos gavėjai - Apraše nurodyti fiziniai asmenys, turi teisę netvarkyti pagal LPĮ gaunamos ir panaudojamos paramos apskaitos, neprivalo atsiskaityti mokesčių administratoriui už gaunamą paramą ir (ar) jos panaudojimą (LPĮ 11 straipsnio 3¹ punktas).

Viršininė

Edita Janušienė